

Eerste resultaten over het antibioticumgebruik in de Diergeneeskunde in België

Onder de vleugels van het Belgian Antibiotic Policy Coordinating Committee (BAPCOC) werd het BelVet-SAC consortium opgericht, dat een surveillance heeft opgezet om de nationale consumptie van antibiotica bij dieren te registreren. De evolutie gedurende de periode 2007-2009 toonde een daling van 12.8% in totale hoeveelheid actieve substantie. Des al niet te min zit België bij de hoogste gebruikers van Europa. Om aan deze situatie te verhelpen werd in een gezamenlijk initiatief tussen de betrokken sectoren en de overheid het AMCRA opgericht dat tot doelstelling heeft een rationele reductie van het antibioticumgebruik te realiseren.

Antibioticagebruik is de belangrijkste risicofactor die selecteert voor antibioticumresistentie bij bacteriën, waardoor infecties bij zowel dier als mens moeilijker te behandelen zijn. Het veelvuldig gebruik van antibiotica is dan ook een bekommernis voor zowel de dier als volksgezondheid.

Zoals in de humane geneeskunde, worden nu in België gebruikscijfers van antibiotica in de diergeneeskunde opgevolgd. De eerste resultaten omvatten 2007 tot en met 2009. De gegevens werden enerzijds verzameld via de groothandelaar-verdelers voor de antimicrobiële farmaceutica, anderzijds via de mengvoederfabrikanten voor de antimicrobiële voormengsels (premixen).

De evolutie in totale hoeveelheid actieve substantie (ton) zag een daling van 14.3% van 2007 naar 2008, om opnieuw te stijgen met 1,8% van 2008 naar 2009. Over de drie jaren heen was er dus een daling van 12.8% te noteren in totale hoeveelheid actieve substantie. De daling die wordt gezien is volledig toe te schrijven aan het verminderde gebruik van antimicrobiële farmaceutica. Het gebruik van antimicrobiële voormengsels daarentegen stegen met 70% van 2007 tot 2009. De meest aangewende klassen van antibiotica waren sulfonamiden en trimethoprim (100,6 ton gemiddeld), tetracyclines (83,7 ton) en penicillines (69,0 ton). Vooral het gebruik van sulfonamiden steeg en lijkt de reden te zijn voor het sterk gestegen gebruik van antimicrobiële premixen van 2007 tot 2009.

Absolute getallen kunnen misleidend zijn. Hoe meer dieren (biomassa) in een land aanwezig zijn hoe meer antibiotica gebruikt zullen worden. Daarom werd een berekening gemaakt in functie van de biomassa. Dit laat ook vergelijking, alhoewel geen absolute, toe tussen verschillende landen. Uit deze vergelijking blijkt dat in 2007, België de derde hoogste hoeveelheid actieve substantie per kg biomassa (168,7 mg/kg) gebruikte van de 11 Europese landen die hun gebruik rapporteerden.

Daar het gebruik van antibiotica bij dieren in België bij de hoogste van Europa blijkt te zijn dringen inspanningen om dit te reduceren zich op. Gelukkig werd reeds in de laatste drie jaar een dalende trend waargenomen. Mogelijks speelde het opduiken van ernstige vormen van resistentie (MRSA, cefalosporine resistente *E. coli*) hierbij een rol. Net zoals de laatste jaren ook in de humane geneeskunde is gedaan zullen informatie en sensibilisatiecampagnes noodzakelijk zijn om een bewustwording te realiseren en een verantwoord en gereduceerd gebruik te stimuleren. Om het effect van de maatregelen te evalueren zal een continue monitoring van antibioticumgebruik, simultaan met het opvolgen van het voorkomen van antibioticumresistentie noodzakelijk zijn. Dit alles met als doel zowel de diergezondheid als de volksgezondheid te bevorderen. Hiertoe is recent het AMCRA (het kenniscentrum voor antibioticumgebruik en –resistentie bij dieren of antimicrobial

consumption and resistance in animals) opgericht dat zal fungeren als kenniscentrum voor alles wat te maken heeft met antibioticagebruik en resistentie bij dieren. Het AMCRA is een initiatief van alle betrokken actoren uit de sector en wordt mede ondersteund door het FAGG en het FAVV. Het zal gegevens over antibioticumgebruik en resistentie bij dieren verzamelen en analyseren en op basis hiervan op een transparante manier communiceren, sensibiliseren en adviseren. Dit alles met als doel een rationele reductie van het antibioticumgebruik bij dieren in België.

Zowel het volledige BelVetSac rapport als info over het AMCRA kan u vinden op <http://www.belvetsac.ugent.be/pages/home/>

De BelVetSac studie is uitgevoerd aan faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Gent (Eenheid voor Veterinaire Epidemiologie) in samenwerking met het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid (WIV-ISP), het Centrum voor Onderzoek in de Diergeneeskunde en de Agrochemie (CODA-CERVA), en het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten. De studie is gefinancierd door het FAGG via the Belgian Antibiotic Policy Coordination Committee (Bapcoc).

De oprichters en financierders van het AMCRA zijn de landbouworganisaties (Boerenbond, Algemeen Boerensyndicaat en Fédération Wallone de l'Agriculture), de Beroepsvereniging van Mengvoederfabrikanten (BEMEFA), de beroepsvereniging van de farmaceutische industrie (Pharma.be), de Nederlandstalige afdeling van de Hoge Raad van de Orde der Dierenartsen samen met de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Gent. Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) en het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) ondersteunen en medefinancieren het AMCRA

Contactpersonen

Universiteit Gent

Jeroen Dewulf, tel. 02 264 57 43 / 0476 49 70 40

jeroen.dewulf@ugent.be